

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Oboer/133/2014
Identifikačné číslo spisu: 6610208918
Dátum vydania rozhodnutia: 30.03.2015
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2015:6610208918.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného advokátskou kanceláriou: Advocate s. r. o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 36 865 141, proti povinnému: W. V., nar. XX. L. XXXX, bytom B., o vymoženie 308 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 8Er/586/2010, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 14. júna 2012 č. k. 15CoE/66/2012-33 a o návrhu oprávneného na prerušenie dovolacieho konania, takto

rozhodol:

- I. Návrh oprávneného na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a.
- II. Dovolanie oprávneného o d m i e t a.
- III. Povinnému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Lučenec poveril súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu na základe rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu z 01. 04. 2010, sp. zn. SR 01536/10, zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a. s., Karloveské rameno 8, Bratislava, IČO: 35 922 761 (ďalej len „rozhodcovský rozsudok“).

Okresný súd Lučenec uznesením zo 16. 12. 2011, č. k. 8Er 586/2010-23 exekúciu vyhlásil za neprípustnú a exekúciu zastavil.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že Všeobecné podmienky poskytnutia úveru, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy o úvere č. 6463259 uzatvorenej medzi oprávneným a povinným 20. 04. 2009 (ďalej len „zmluva o úvere“) v bode 18 ustanovili rozhodcovskú doložku. K preskúmaniu materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu prišlo súd až po vydaní poverenia, a to v zmysle § 45 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „zákon č. 244/2002 Z. z.“). Uvedenú zmluvu o úvere súd posúdil ako zmluvu spotrebiteľskú. Uviedol, že rozhodcovská doložka v zmluve o úvere nie je dojednaná individuálne, čo zjavne vyplýva z jej zaradenia do Všeobecných podmienok poskytnutia úveru ako súčasť formulárovej zmluvy o úvere. Spôsob, akým bola rozhodcovská doložka

koncipovaná formálne napĺňa podmienku uvedenú v písm. q/ bodu 1 Prílohy k Smernici 93/13/EHS, že rozhodcovské konanie nebolo dojednané ako výlučný prostriedok riešenia sporov zo zmluvy. Spotrebiteľ sa podpisom zmluvy, obsahom ktorej je takáto doložka reálne vopred vzdáva práva na účinnú procesnú obranu. Dospel k záveru, že rozhodcovská doložka je neprijateľnou podmienkou, a preto absolútne neplatnou. Rozhodcovské konanie, ktorého výsledkom bol exekučný titul sa uskutočnilo bez riadneho zmocnenia zo strany zmluvných strán a rozhodcovský rozsudok vydaný v takomto konaní nemôže byť riadnym exekučným titulom na vykonanie exekúcie. V dôsledku toho považoval súd exekučný titul za materiálne nevykonateľný a absenciu tejto jeho vlastnosti za neodstrániteľnú prekážku brániacu vo vykonaní exekúcie. Na základe uvedeného súd podľa § 57 ods. 1 písm. g/ zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) exekúciu vyhlásil za neprípustnú, a zároveň ju zastavil.

Na odvolanie oprávneného Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, napadnutým uznesením, uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil.

V odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd s poukazom na § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) uviedol, že zastáva zhodný názor so súdom prvého stupňa, že účastníci konania uzavreli zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Uviedol, že Všeobecné podmienky poskytnutia úveru, ktoré majú povahu univerzálnych obchodných podmienok sú predtlačené a oprávneným používaného pri uzatváraní zmlúv. Spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť ich obsah, individuálne sa dohodnúť na obchodných podmienkach s dodávateľom. Povinný si teda rozhodcovskú doložku osobne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splnenie s ostatnými štandardnými podmienkami, mohol zmluvu len ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým všeobecným podmienkam, vrátane rozhodcovskej doložky. Súhlasil so záverom súdu prvého stupňa a upresnil, že rozhodcovská doložka obsiahnutá v zmluve o úvere bola v čase jej uzatvárania neprijateľnou podmienkou podľa § 53 ods. 1 a ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka. Rozhodcovský rozsudok nie je riadnym exekučným titulom na vykonanie exekúcie v zmysle § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku. Pred podaním návrhu na vykonanie exekúcie nepreběhlo riadne rozhodcovské konanie, ktorého výsledkom bol rozhodcovský rozsudok, na podklade ktorého by mala byť exekúcia vykonaná. Ďalej uviedol, že súd môže skúmať exekučný titul počas celého exekučného konania, preto vydanie poverenia na vykonanie exekúcie netvorí prekážku veci rozsúdenej v zmysle § 159 ods. 3 O. s. p., pretože poverenie na vykonanie exekúcie je len písomný doklad, ktorým súdny exekútor preukazuje svoje oprávnenie exekúciu vykonávať.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal oprávnený dovolanie, ktoré doplnil podaním doručením na súd prvého stupňa 16. 10. 2012 a podaním doručeným na Najvyšší súd Slovenskej republiky 09. 08. 2013. Dovolanie odôvodnil ust. § 241 ods. 2 písm. a/ a § 237 písm. a/ O. s. p., že súd rozhodol nad rámec zverenej právomoci, ust. § 237 písm. d/ O. s. p., že v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo, ust. § 237 písm. e/ O. s. p., že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, ust. § 237 písm. f/ O. s. p., že súd svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom, ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov dovolacieho konania a navrhol, aby dovolací súd rozhodol o odložení vykonateľnosti napadnutého uznesenia.

Dovolateľ uviedol rozsiahlu argumentáciu k skutočnosti, že odvolací súd založil svoje rozhodnutie na nesprávnom právnom posúdení rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve uzatvorenej medzi oprávneným a povinným. Považoval za neprijateľné, aby súd poprel právoplatnosť a vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku, pretože nebol podaný návrh na začatie konania o jeho zrušení, hoci podľa zákona bol potrebný a taktiež boli splnené všetky podmienky pre právoplatnosť a vykonateľnosť rozsudku. Odňatie možnosti pred súdom konať vyvodzoval zo skutočnosti, že súdy svoje rozhodnutia nedostatočne odôvodnili, a že exekučný súd neumožnil oprávnenému viesť kontradiktórne súdne konanie.

Oprávnený navrhol, aby dovolací súd konanie prerušil podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a Súdnemu dvoru Európskej únie na základe čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predložil prejudiciálne otázky, ktoré formuloval do troch bodov.

Povinný sa k dovolaniu oprávneného nevyjadril.

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas oprávnený zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 veta druhá O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či je dôvodný jeho návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

K podobnému návrhu oprávneného na prerušenie dovolacieho konania sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých ten istý oprávnený vystupoval v procesnom postavení dovolateľa. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia z 29. 05. 2014 sp. zn. 3Oboer/70/2013, z 18. 06. 2014 sp. zn. 3Oboer/81/2013, z 29. 07. 2014 sp. zn. 3Oboer/149/2013, z 29. 05. 2014 sp. zn. 3Oboer/163/2013 a z 14. 08. 2014 sp. zn. 3Oboer/229/2013 na ktoré v podrobnostiach poukazuje s tým, že s právnymi závermi v nich vyjadrenými sa stotožňuje aj v preskúmvanej veci, pre účely ktorej opakuje, že Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a/ výkladu zmlúv; b/ platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Európskej únie. Pokiaľ ale procesný postup súdov vo veci, v ktorej sa navrhuje prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p., má podklad v aplikácii vnútroštátneho práva, nie je žiadny dôvod pre prerušenie konania. Z určujúceho hľadiska teda išlo zo strany súdov nižších stupňov o aplikáciu a interpretáciu vnútroštátnych právnych predpisov (Občianskeho zákonníka a Exekučného poriadku). Vzhľadom na uvedené dovolací súd návrh na prerušenie konania ako nedôvodný zamietol.

II. V ďalšom dovolací súd bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p. skúmal, či oprávneným podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa. V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p., dovolateľom napadnuté uznesenie, ale nevykazuje znaky žiadneho z nich. Dovolanie oprávneného preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. prípustné nie je.

Oprávnený procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/ a g/ O. s. p. netvrdil a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

K obsahovo rovnakým námietkam oprávneného, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť jeho dovolania podaného v preskúmvanej veci, sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých ten istý oprávnený vystupoval v procesnom postavení dovolateľa. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia z 11. 04. 2013 sp. zn. 6Cdo/323/2012, z 11. 04. 2013 sp. zn. 4Cdo/283/2012, z 12. 03. 2014 sp. zn. 3Oboer/58/2013, z 12. 05. 2014 sp. zn. 3Oboer/148/2013, z 29. 05. 2014 sp. zn. 3Oboer/70/2013, z 09. 06. 2014 sp. zn. 3Oboer/174/2013, z 18. 06. 2014 sp. zn. 3Oboer/81/2013, z 29. 07. 2014 sp. zn. 3Oboer/149/2013, z 29. 05. 2014 sp. zn. 3Oboer/163/2013 a z 14. 08. 2014 sp. zn. 3Oboer/229/2013 a konštatuje, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach, sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci.

V rozhodnutiach uvedených v predchádzajúcom odseku najvyšší súd konštatoval, že:

1. prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O. s. p.) je daná iba ak súd rozhodol vo veci, o ktorej nemal rozhodnúť; rozhodovanie súdov v exekučných veciach ale vyplýva priamo zo zákona (vid' napríklad § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku),

2. vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, nie je rozhodnutím o veci samej, a preto nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci v zmysle v § 237 písm. d/ O. s. p. (viď aj rozhodnutie najvyššieho súdu z 01. februára 2012 sp. zn. 5Cdo/205/2011 a tiež Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. júna 2012 sp. zn. III. ÚS 254/2012),
3. ustanovenie § 237 písm. e/ O. s. p. dopadá iba na prípady, kedy súd prejednal a meritórne rozhodol vec, hoci nebola splnená jedna z procesných podmienok konania - nebol podaný (žiadny) návrh na začatie konania vo veci, ktorá nemôže začať bez návrhu; v danom prípade ale bol podaný návrh na vykonanie exekúcie,
4. nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., ak súd pri skúmaní, či je exekučný titul vykonateľný (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu a nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ust. § 122 až § 124 O. s. p.), lebo je postačujúce, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu,
5. nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., ak súd oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie, či k návrhu na vykonanie pripojený exekučný titul je formálne aj materiálne vykonateľný, nevykonával na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného; obdobne - teda aj bez nariadenia pojednávania, vykonania dokazovania a osobnej účasti oprávneného - môže exekučný súd dospieť k tomuto záveru aj pri riešení identickej otázky (vykonateľnosti exekučného titulu) v neskorších štádiách exekučného konania,
6. ak sa exekúcia navrhuje na podklade rozhodnutia takého rozhodcovského súdu, ktorý nemal právomoc vydať ho, zastavením exekúcie sa neodopiera právo na výkon rozhodnutia a neznemožňuje oprávnenému možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.); pokiaľ v určitej veci nedošlo k uzavretiu (platnej) rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok (R 46/2012).
7. ak exekučný súd pri preskúmaní exekučného titulu vychádza z iných dôkazov než tých, ktoré sú výslovne uvedené v § 44 ods. 2 Exekučného poriadku (exekučný titul, návrh na vykonanie exekúcie a žiadosť o vydanie poverenia) a na tomto základe posúdi exekučný titul v neprospech oprávneného, je povinný dať mu možnosť vyjadriť sa k podkladom svojho preskúmania. Pre udržateľnosť napadnutého postupu a uznesení však postačuje, aby bola zásada kontradiktórnosti dodržaná v konaní ako celku. (pozri aj stanovisko Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. PLz. ÚS 1/2014, prijaté na neverejnom zasadnutí pléna dňa 07. mája 2014)

Tieto právne závery (viď bod 1. až 7.) zastáva najvyšší súd aj v preskúmvanej veci.

Dovolateľom namietaná neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdov, nepreskúmateľnosť ich rozhodnutí (R 111/1998 a tiež III. ÚS 551/2012) a nesprávnosť právneho posúdenia, na ktorých tieto rozhodnutia spočívajú (R 54/2012), nie sú vady konania v zmysle § 237 O. s. p. a prípustnosť dovolania nezakladajú.

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených dovolateľom, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O. s. p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O. s. p., najvyšší súd odmietol procesne neprípustné dovolanie oprávneného podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

III. Právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo úspešnému povinnému zmysle § 243b ods. 5, § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p., podľa zásady úspechu účastníkov v dovolacom konaní. Najvyšší súd Slovenskej republiky však náhradu trov dovolacieho konania povinnému nepriznal z dôvodu, že nepodal návrh na ich priznanie (§ 151 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.